

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
Айыл Чарба факультети
Мөмө-жемиш жана Талаа өсүмдүктөрү Бөлүмү
Курстун программасы

www.manas.edu.kg

Курстун коду	Курстун аты (Кыргызча)	Курстун аты (Түркчө)	Семестр	Апталык саат	Кредит	ЕКТС
ВТВ-403	ДАН ЖАНА ЧАНАКТУУ ДАН ӨСҮМДҮКТӨР	TANILLAR VE YEMEKLİK BAKLAGİLLER	7	2 + 2	3	5

Курстун деңгээли	Бакалавр
Курстун түрү	Талаптуу
Координатор	Доц.Др. Селахаттин Чынар
Курстун мугалими	Доц.Др. Селахаттин Чынар
Курстун тили	Түркчө
Жардамчылар	Arş. Göğ. Hasan CAN
Аудитория	ZİR-105
Курстун максаты	Адамзаттын эң негизги азык зат булагы - дан жана чанактуу дан өсүмдүктөр болуп эсептелет. Студенттерге дан жана чанактуу дан өсүмдүктөрдүн ролу жөнүндө маалымат берүү. Дан өсүмдүктөрүнүн маанисин, (классификациясын), биохимиялык курамын, ордун, заманбап проблемаларын, негизги агротехникалык ыкмаларын, эффективдүүлүгүн жогорлатуу жолдорун окутуу.

Колдонулуучу адабияттар

	Колдонулуучу адабияттар	Адабияттын түрү
1	1.Джунусова М.К. Выращивание зерновых культур. -Helvetas. Kyrgyzstan. Бишкек. 2007	Китеп
2	2.Ибраимов Н.И. Дан өсүмдүктөрдү Кыргызстандын шартында өстүрүү. Бишкек, 1994	Китеп
3	3.Можаев Н.И., Аринов К.К., Шестакова Н.А., Искаков М.А. Практикум по растениеводству. МОиН Республики Казахстан. -Астана, 2003.	Китеп
4	4.Справочник по апробации и основам зерновых и зернобобовых культур. «Кыргызстан», Фрунзе, 1986	Китеп
5	5.М.М. Хисамова Растения полевой культуры. Зерновые и зернобобовые. 2008. Изд. Елабуга	Сайт
6	6. 6.Шпаар Д, Постникова А., Крацц, Маковски Н. Возделывание зерновых. Аграрная наука. М.1998	Китеп
7	7.Каталог районированных сортов пшеницы и ячменя в Центральной Азии. - GTZ-CIMMYT, Алматы, 2003	Китеп

Жетишилчү жыйынтыктар

1	Дан жана чанактуу дан өсүмдүктөрдү өстүрүүнүн ар кандай ыкмалардынын колдонуу менен аларды жерлердин климаттык шарттарына жараша, өсүмдүктөрдүн түрлөрүн , сортторун жана агротехникасын туура тандап, ар түрдүү ыкмаларды колдонуп өстүрүү жолдорун үйрөнүшөт.
---	---

Курстун планы

Апта	Темасы
1. Апта	Кириш сөз. Кыргызстандагы дан жана чанактуу дан өсүмдүктөрдүн абалы, проблемалары жана перспективасы.
2. Апта	Дан өсүмдүктөрдүн биологиялык өзгөчөлүктөрү. Дан өсүмдүктөрдүн өсүү-өнүгүүсү. Дан өсүмдүктөрүнүн жылуулукка, жарыкка, нымдуулукка жана азык- затка болгон талабы.
3. Апта	Дан жана чанактуу дан өсүмдүктөрүнүн классификациясы жана алардын келип чыгышы.
4. Апта	Буудай . Буудайдын түрлөрү жана түрчөлөрү. Жумшак жана катуу буудайдын эл чарбалык мааниси. Кыргызстанда кеңири таркалган сорттор.

Курстун планы

5. Апта	Күздүк, жаздык жана факультативдик буудайлардын биологиялык өзгөчөлүгү. Жумшак буудайдын агротехникасы
6. Апта	Арпа. Арпанын түрлөрү. Арпанын тоют катары жана пиво иштетүүдө колдонуусу. Кыргызстанда кеңири таркалган сорттор. Жаздык арпанын агротехникасы.
7. Апта	Жүгөрү. Жүгөрүнүн түрлөрү. Эл чарбалык мааниси . Жүгөрүнүн биологиялык өзгөчөлүгү. Жүгөрүнүн гибриддерин алуу жолдору. Гетерозис ыкмасы. ЖүгөрүГетерозис ыкмасы. Жүгөрүнүн агротехникасы.
8. Апта	1-чи ара сынак
9. Апта	Тритикале жана сулу. Эл чарбалык мааниси . Тритикаленин биологиялык өзгөчөлүгү. Күрүч жана кара күрүч. Эл чарбалык мааниси . Күрүч жана кара күрүчтүн биологиялык өзгөчөлүгү
10. Апта	Чанактуу дан өсүмдүктөр. Төө буурчак. биологиялык өзгөчөлүгү. Төө буурчак жана агротехникасы. Төө буурчактын Кыргызстандын шартында өстүрүү ыкмалары. Чанактуулардын сорттору.
11. Апта	Буурчак жана нокоттун биологиялык өзгөчөлүгү. Эл чарбалык мааниси. Буурчак жана нокоттун агротехникасы.
12. Апта	Май буурчактын жана жасмыктын биологиялык өзгөчөлүгү. Эл чарбалык мааниси. Май буурчактын жана жасмыктын агротехникасы.
13. Апта	Дан жана чанактуу дан өсүмдүктөрдү өстүрүүнүн жаңы технологиялары.
14. Апта	2-чи ара сынак
15. Апта	Дан жана чанактуу дан өсүмдүктөрдүн продукциясын оруп жыйноо жана сактоо.
16. Апта	Финал сынагы.

Баалоо

Баалоо каражаты	Саны (даана)	Үлүшү (%)	Жалпы үлүшү
Арасынак	1	40	40
Финал сынагы	1	60	60